

МҮГЭДДЭС ҺЭВАРИ ПАВЕЛИН РОМАЛЫЛАРА МЭКТУБУ

БИРИНЧИ ФЭСИЛ

1 ИСА Мәсиһин гулу, һэварилијә дэвәт олунуб, Аллаһын Мүждәсини тәблиғ етмәјә тәјин олунмуш *мән Павелдән салам!*

2 Аллаһын Өз пејғәмбәрләри васитәсилә әввәлчәдән Мүгәддәс Јазыларда вәд етдији о Мүждә,

3 Өз Оғлу Рәббимиз Иса Мәсиһ һаггындадыр. О, чисмән Давудун нәслиндәндир;

4 Гүдсијјәт Руһуна көрә, өлүләрдән дириләрәк, Аллаһын Оғлу олдуғу гүдрәтлә сүбүт едилди.

5 Биз Онун васитәсилә *Аллаһын* лүтфүнә вә һэварилијә наил олдуг ки, Онун ады наминә бүтүн халглардан олан инсанлары имана итаәт етдирәк.

6 Сиз дә, Иса Мәсиһ тәрәфиндән дэвәт олунмуш инсанларын сырасындасыныз.

7 Мүгәддәслијә дэвәт олунмуш, Аллаһ тәрәфиндән севилән, Ромада јашајан сизләрин һамысына, Атамыз Аллаһ вә Рәбб Иса Мәсиһдән лүтф вә сүлһ олсун.

Павелин Ромаја кетмәк арзусу

8 Әввәлән, һамыныз үчүн Иса Мәсиһ васитәси илә Аллаһыма шүкр едирәм ки, иманыныз бүтүн дүңјада елан олунур.

9 Онун Оғлунун Мүждәсини тәблиғ едәрәк, руһән хидмәт етдијим Аллаһ шаһидимдир ки, мән даим сизи зикр едирәм.

10 Вә дуаларымда һәмишә хаһиш едирәм ки, Аллаһын ирадәси илә нәһәјәт сизин јаныныза кәлмәјә мүвәффәғ олум.

11 Чүнки мәнән гүввәтли олманыза көрә сизә руһани бир ән'ам бәхш етмәк үчүн сизи көрмәји чох арзулајырам,

12 Даһа доғрусу, мән аранызда икән, сиздә вә мәндә олан мүштәрәк иман васитәсилә тәшвиғ олунағ.

13 Еј гардашлар! Бихәбәр олманызы истәмирәм ки, мәним дикәр халгларын арасында олдуғу кими, сизин аранызда да бир сәмәрәм олсун дејә, дәфәләрлә јаныныза кәлмәк нијјәтиндә олдум, лакин индијәдәк манеәләрә раст кәлдим.

14 Мэн јуанлара вэ јуан олма-
жанлара, мүдриклэрэ вэ чаһиллэрэ
борчлујам.

15 Беләликлә, мэн Ромада јашајан
сизлэрэ дә вар күчүмлэ Мүждәни
тәблиғ етмәјә һазырам.

16 Чүнки мэн Мүждәдән утанмы-
рам. О, иман едән һәр кәсин, илк әввәл
јәһудинин, сонра исә јуананын* хиласы
үчүн Аллаһын гүдрәтидир.

17 Чүнки Мүждәдә Аллаһын әда-
ләти* имандан имана кәшф олунур;
нечә ки, јазылмышдыр: «Салех адам
иманла јашајачагдыр.»

Аллаһын гәзәби

18 Һәгигәти һагсызлыға әсир едән
инсанларын һәр чүр аллаһсызлыг вэ
һагсызлығына гаршы Аллаһын гәзәби
көјдән кәшф олунур.

19 Чүнки Аллаһ һаггында мә'лум
олан шејләр онлара заһирдир; ахы
Аллаһ *һәр шеји* онлара изһар етмиш-
дир.

20 Дүнја јаранандан бәри Онун
көзлә көрүлмәз хүсусијјәтләри, јәни
әбәди гүдрәти вэ илаһилији Онун
јаратдыглары илә анлашылараг, ачыг-
ча көрүнүр. Буна көрә дә үзүрсүз-
дүрләр.

21 Чүнки Аллаһдан хәбәрдар олду-
лары һалда, Она Аллаһ кими иззәт
вермәдиләр вэ Она шүкүр етмәдиләр.
Лакин дүшүнчәләриндә батил олду-
лар; вэ онларын анлајышсыз үрәк-
ләринә гаранлыг чөкдү.

22 Өзләрини мүдрик адландыр-
дылар, лакин ағылсыз олдулар,

23 Вә фани олмајан Аллаһын из-

зәтини, фани олан инсана, гушлара,
дөрдајаглылара вэ јердә сүрүнәнләрә
бәнзәјән бүтләрлә әвәз етдиләр.

24 Буна көрә, Аллаһ, онлары үрәк-
ләринин шәһвәтләри ичиндә натә-
мизлијә тәслим етди ки, бир-бирләр-
инин бәдәнләрини шәрәфсиз етсин-
ләр.

25 Онлар Аллаһын һәгигәтини ја-
ланла дәјишдирдиләр вэ Халиг әвәзинә
мәхлуга пәрәстиш вэ ибадәт етдиләр.
О Аллаһ ки, әбәди олараг мүбарәкдир.
Амин.

26 Бу сәбәбдән, Аллаһ онлары рәзил
еһтирасларына тәслим етди. Онларын
гадынлары тәбии әлагәни гејри-тәбии
әлагә илә әвәз етдиләр;

27 Ејни чүр, кишиләр дә гадынла
тәбии әлагәдән әл чәкәрәк, шәһвәтлә
бир-бириләринә гызышдылар; киши-
ләр кишиләрлә рүсвајчылыг едәрәк өз
бәдәнләриндә азғынлыгларына лајиг
олан әвәзи алдылар.

28 Вә Аллаһы өз шүүрларында
сахламағы ујғун көрмәдикләриндән,
Аллаһ онлары әдәбсизлик етмәк үчүн
јанлыш фикрә тәслим етди.

29 Онлар һәр чүр һагсызлыг, чинси
әхлагсызлыг, пислик, тамаһ, кинлә
долдулар; һәсәд, гатиллик, әдавәт,
һижлә, бәдхасијјәтликлә дашдылар.

30 Онлар ачыдил, бөһтанчы, Алла-
һа нифрәт едән, күстаһ, өјүнән, тәкәб-
бүрлү, пислијә фәрасәтли, ата-анаја
итаәтсиз,

31 Дәрракәсиз, хаин, шәфгәтсиз,
барышмаз, мәрһәмәтсиздирләр.

32 Бу кими ишләрлә мәшғул олан-
лар өлүмә лајигдирләр дејә, Аллаһын
әдаләтли һөкмүнү билдикләринә бах-
мајараг јалныз бунлары етмәклә
кифәјәтләнмирләр, һәлә едәнләри дә
алгышлајырлар.

*16. јуананын – јәни, гејри-јәһудинин.

*17. Јахуд, "Аллаһын инсана бәрәәт вермәси".

ИКИНЧИ ФЭСИЛ

Аллаһын адил һөкмү

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, сән еј башгасыны мұһакимә едән адам, ким олурсан ол, сән дә үзүрсүзсән. Чүнки башгасыны мұһакимә етдикдә, өзүнү дә мәһкум едирсән; зира башгасыны мұһакимә едәрәк, өзүн дә ејни чүр һәрәкәт едирсән.

2 Биз исә билирик ки, белә ишләрлә мәшғул оланлара гаршы Аллаһын һөкмү һагга әсасланыр.

3 Еј белә ишләрлә мәшғул оланлары мұһакимә едиб, өзү дә ејни ишләрә әмәл едән инсан! Мәкәр елә зәнн едирсән ки, сән Аллаһын мәһкәмә-синдән хилас олачагсан?

4 Јахуд Оуну хејирхаһлығынын сәни төвбәјә јөнәлтдијини анламадығын һалда, Аллаһын хејирхаһлығынын, мұлајимлијинин вә сәбирлилијинин боллуғуна лагејдликми кәстәрирсән?

5 Лакин Аллаһын гәзәби вә адил һөкмүнүн изһары күнүндә, сәнин сәртлијинә вә төвбәәтмәз үрәјинә кәрә, өзүн үчүн гәзәб топлајырсан.

6 О Аллаһ ки, һәр кәсә өз әмәлләринә кәрә әвәзини верәчәкдир:

7 Сәбатла јахшылыг едәрәк иззәт, һөрмәт вә өлмәзлији ахтаранлара әбәди һәјат;

8 Амма худбинлик едиб, һәгигәтә баш әјмәјән, лакин һагсызлыға баш әјәнләрә һиддәт вә гәзәб;

9 Әввәлчә јәһудижә, сонра да јунана* – пислик едән һәр адама сыхынты вә кәдәр;

10 Әксинә, јахшылыг едән һәр адама, әввәлчә јәһудижә, сонра да јунана* иззәт, һөрмәт вә сүһ.

*9, 10. јунана – јәни, гејри-јәһудижә.

11 Чүнки Аллаһ өнүндә ајры-сечкилик јохдур.

12 Мүгәддәс Гануну* билмәдән күнаһ ишләдәнләрин һамысы о Ганун олмадан да һәлак олачаглар. Гануну биләрәк күнаһ ишләдәнләрин дә һамысы Ганунла мұһакимә олуна-чаглар.

13 Чүнки Гануну динләјәнләр Аллаһын гаршысында сәләһ дејилләр. Фәгәт Гануна әмәл едәнләр сәләһ сајылачаглар.

14 Чүнки Гануна малик олмајән гејри-јәһудиләр тәбиәтән Гануна әмәл етдикдә, Гануна малик олмадыглары һалда өз ганунларыны өзләри гојмуш олурлар.

15 Онлар бунунла кәстәрирләр ки, Ганунун тәләбләри онларын үрәкләриндә јазылмышдыр. Вицданлары буна шаһиддир вә дүшүнчәләри онлары каһ иттиһам, каһ да мүдафиә едир.

16 Мәним тәблиғ етдијим Мүждәјә әсасән, Аллаһ Иса Мәсиһ васитәсилә инсанларын кизли ишләрини мұһакимә едәчәји күндә *белә олачагдыр*.

*Јәһудиләр вә Мүгәддәс Ганун
(Төврат)*

17 Будур, сән өзүнү јәһуди адландырыр, Мүгәддәс Гануна күвәнир вә Аллаһла өјүнүрсән,

18 Ганундан тәлим алараг, Оуну ирадәсини билир вә ән үстүн дәјәрләри ајыр едирсән,

19 Вә әминсән ки, сән Ганунда елмин вә һәгигәтин әсасыны тапараг, корларын бәләдчиси, гаранлыг да оланларын ишығы,

*12, 13 вә саирә. Ганун – јәни, Аллаһын Муса пејғәмбәрә вердији Ганун (Төврат).

20 Ағылсызларын мүрәббиси вә көрпәләрин мүллимисән;

21 Бәс нә үчүн сән башгаларыны өјрәдәрәк, өзүнү өјрәтмирсән?

22 Оғурламамағы вә'з едиб, оғурлајырсанмы? «Зина етмә», – дејәрәк, зина едирсэнми? Бүтләрә нифрәт едиб, мә'бәдләри сојурсанмы?

23 Мүгәддәс Ганунла өјүнүб, Гануну позараг, Аллаһы шәрәфсиз едирсэнми?

24 Чүнки јазылдығы кими, сизин үзүнүздән дикәр халглар арасында Аллаһын адына күфр едилир.

25 Шүбһәсиз, сүннәт јалныз о заман фәјда верәр ки, сән Гануна әмәл едәсән; лакин әкәр сән Гануну позурсанса, сүннәтин сүннәтсизлик олур.

26 Беләликлә, әкәр сүннәтсиз оланлар Ганунун тәләбләринә риајәт едилрәсә, мәкәр онларын сүннәтсизлији сүннәтлилик сајылмајачагмы?

27 Мәкәр, тәбиәтән сүннәтсиз олуб, Гануна риајәт едән адам, јазылы низама вә сүннәтлиликә саһиб олдуғун һалда Гануну позан сәни мүһакимә етмәјәчәкми?

28 Чүнки заһирән јәһуди олан јәһуди дејилдир, нә дә заһирән, чисмән сүннәтли олан сүннәтли дејилдир;

29 Лакин дахилдән јәһуди олан јәһудидир вә һәрфән* дејил, руһән, үрәкдә олан *сүннәтлилик әсл* сүннәтлиликдир; вә о адамын мәдһи дә инсанлардан дејил, Аллаһдандыр.

ҮЧҮНЧҮ ФӘСИЛ

Аллаһын сәдагәти

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, јәһуди олмағын

үстүнлүјү нәдән ибарәтдир, јахуд сүннәтин фәјдасы нәдир?

2 Онлар һәр тәрәfli бөјүк үстүнлүјә маликдирләр. Һәр шејдән әввәл, Аллаһын сөзләри онлара һәвалә едилмишдир.

3 Әкәр онлардан бә'зиси иман етмәдисә, нә олачаг? Мәкәр онларын имансызлығы Аллаһын сәдагәтини ләғв едә биләрми?

4 Әсла! Лакин һәр бир инсан јаланчы олса да, Аллаһ Өз сөзүнә садиг галачаг. Нечә ки, јазылмышдыр:

«Сән Өз кәламларында һаглы олачаг

вә Өз мәһкәмәндә гәләбә чалачагсан.»

5 Амма әкәр бизим һагсызлығымыз Аллаһын әдаләтини кәшф етмәјә јардым едирсә, буна нә дејә биләрик? Мәкәр гәзәблә чәза верән Аллаһ һагсыздырмы? (Бунлары инсанларын дүшүндүјү кими сөјләјирәм.)

6 Әсла! Чүнки белә һалда Аллаһ дүнјаны нечә мүһакимә едә биләр?

7 Чүнки әкәр Аллаһын һәгигәти мәним јаланымла Онун иззәтинин артмасына јардым едирсә, бәс нә үчүн мән һәлә бир күнаһкар кими мүһакимә олунамалыјам?

8 Вә нә үчүн, бә'зиләринин бизә ифтира атыб, бу чүр өјрәтдијимизи иддиа етдикләри кими, пислик етмәјәк ки, јахшылыг олсун? Белә данышанларын мәһкумијјәти һаглыдыр.

Һеч ким сәләһ (доғру) дејилдир

9 Бәс нә дејәк? Үстүнлүјүмүз вармы? Һеч јохдур! Чүнки мән артыг сүбут етдим ки, һәм *биз* јәһудиләр, һәм дә јунанлар, *умумијјәтлә* һамы күнаһын бујруғундадыр,

*29. Һәрфән – јә'ни, дини ганун васитәсилә.

10 Нечэ ки, јазылмышдыр: «Бир нэфэр дэ олса, салеһ јохдур.

11 Анлајан һеч ким јохдур; һеч ким Аллаһы ахтармыр.

12 Һамы өз јолуну азымыш, һамы јарамаз олмушдур. Јахшылыг едэн јох, бир адам белэ јохдур.»

13 «Онларын боғазы ачыг гәбирдир; дилләри илә алдадырлар; онларын додаглары алтында илан зәһәри вардыр.»

14 «Онларын ағзы ләнәт вә ачы сөzlә долудур.»

15 «Онларын ајаглары ган төкмәк үчүн итидир;

16 Гырғын вә сәфаләт онларын јолларындадыр;

17 Онлар сүлһ јолуну танымырлар.»

18 «Онларын көзләри өнүндә Аллаһ горхусу јохдур.»

19 Лакин биз билирик ки, Мүгәддәс Ганунда сөјләнән һәр шеј Ганунун һакимижјәти алтында оланлара сөјләнир ки, һәр ағыз гапансын вә бүтүн дүңја Аллаһа һесабат версин.

20 Чүнки Ганунун тәләбләрини ичра етмәклә, һеч бир инсан Аллаһ гаршысында бәраәт газанмајачагдыр; чүнки күнаһ Ганунла дәрк олунур.

Иман вә бәраәт (салеһ сајылмаг)

21 Лакин инди, Ганундан асылы олмајараг, Аллаһын газандырдығы бәраәт* изһар едилмишдир ки, буна Ганун вә пејғәмбәрләр шәһадәт верирләр.

22 Аллаһ бу бәраәти, Иса Мәсиһә олан иман васитәсилә, иман кәти-

рәнләрин һамысына газандырмышдыр; чүнки *инсанлар арасында* һеч фәрг јохдур.

23 Һамы күнаһ ишләтмиш вә Аллаһын иззәтиндән мәһрум галмышдыр.

24 Онлар Онун лүтфү илә, Иса Мәсиһин вердији ничатла бәраәти мүфтә алдылар.

25 Аллаһ, Мәсиһи Өз ганына иман васитәсилә күнаһ әфв етдирән гурбан тәгдим етди. Бу исә, Аллаһын әдаләтини көстәрмәк үчүн иди. Чүнки Аллаһ сәбирли олараг, әввәлчә ишләдилән күнаһлара диггәт јетирмәмишди ки,

26 Индики заманда Өз әдаләтини изһар етсин ки, Өзү адил олсун вә Исаја иман едәнә бәраәт версин.

27 Инди бизим өјүмәјә нә сәбәбимиз вардыр? Сәбәб јохдур! Һансы еһкама әсасән? Гануну ичра етмәк еһкамынамы? Хејр! Јалныз вә јалныз иман еһкамына.

28 Чүнки бизим гәнаәтимизчә, инсан Гануну ичра етмәклә дејил, иманла бәраәт газаныр.

29 Мәкәр Аллаһ јалныз јәһудиләринми Аллаһыдыр? Дикәр халглары да Аллаһы дејилми? Әлбәттә, һәм дә дикәр халглары Аллаһыдыр,

30 Чүнки Аллаһ бирдир. О, сүннәтлиләри* дә иманла, сүннәтсизләри* дә иман васитәси илә салеһ сајачагдыр.

31 Беләликлә, мәкәр биз Гануну иман илә ләғв едирикми? Әсла! Әксинә, Гануну тәсдиг едирик.

*21, 22 вә саирә. Бәраәт – башга сөzlә, Аллаһын инсанлары салеһ (доғру) сајмаг усулу.

*30. Сүннәтлиләр, сүннәтсизләр – јәһни, јәһудиләр вә гејри-јәһудиләр.

ДӨРДҮНЧҮ ФЭСИЛ

Ибраһимин иманы

1 БЭС чисмани ата-бабамыз олан Ибраһим һагда нә дејәк? О, нә әлдә етди?

2 Әкәр Ибраһим өз әмәлләри илә сәләһ сајылдыса, онун өјүмјә һаггы вардыр; лакин Аллаһ гаршысында јох.

3 Чүнки Мүгәддәс Јазы нә дејир? «Ибраһим Аллаһа иман етди, бу да онун һесабына сәләһлик кими гејд едилди.»

4 Әмәл едәнә әвәз лүтф дејил, борч сајылыр.

5 Әмәл етмәјиб, лакин аллаһсыза бәраәт Верәнә иман едәнин иманы исә һесабына сәләһлик кими гејд едилир.

6 Беләликлә, Аллаһын, әмәлләринә баһмајараг һесабына сәләһлик гејд етдији адамы Давуд да бәхтијар адландырыр:

7 «Тәгсирләри бағышланмыш вә күнаһлары әфв едилмиш адамлар нә бәхтијардырлар!

8 Нә бәхтијардыр о инсан ки, Рәбб она күнаһ сајмајачагдыр.»

9 Бу бәхтијарлыг *јалһыз* сүннәт-лиләрәми, јохса сүннәтсизләрә дә аиддир? Биз дејирик ки, Ибраһимин иманы, онун һесабына сәләһлик кими гејд едилди.

10 Бәс нечә гејд едилди? Сүннәт оландан сонрамы, јохса сүннәт олмадан әввәлми? Сүннәт оландан сонра дејил, сүннәт олмадан әввәл!

11 Вә сүннәтсиз икән малик олдуғу иманла сәләһ сајылдығынын дәлили олараг сүннәтлилик әләмәтини алды. Беләликлә, сүннәтсиз олдуғлары һалда

бүтүн иман едәнләрин атасы олду вә онларын һесабына да сәләһлик гејд едилди.

12 Атамыз Ибраһим, јалһыз сүн-нәтли олмагла галмајан, лакин сүн-нәтсиз икән малик олдуғу иманын изи илә јеријән сүннәтлиләрин дә атасы олду.

13 Чүнки дүңјанын вариси олмаг вәди Ибраһимә вә јахуд онун нәслинә Мүгәддәс Ганун васитәси илә дејил, иманла сәләһ сајылмаг васитәси илә верилди.

14 Чүнки әкәр Гануна әсаслананлар варисдирләрсә, иман бош, вәд исә тәсирсиз олар.

15 Ганун *Аллаһын* гәзәбини һасил едәр; чүнки ганун олмајан јердә чинајәт дә олмаз.

16 Бундан долајы, *Аллаһын вәди* имандан асылыдыр ки, Онун лүтфүнә истинад етсин вә *Ибраһимин* бүтүн нәслинә, јалһыз Гануна дејил, Ибраһимин иманына да әсаслананлара тәтбиг едилсин. О Ибраһим ки,

17 «Сәни бир чох халғларын атасы етдим», – дејә јазылмыш олдуғу кими, иман етдији Аллаһын, өлүләрә һәјәт верән вә олмајан шејләри варлығы чағыран Аллаһын гаршысында һаһмызын атасыдыр.

18 «Сәнин нәслинин сајы-һесабы олмајачагдыр*», – дејилмишди. Бу һәр нә гәдәр үмидсиз идисә дә, Ибраһим бир чох халғларын атасы олачағына үмидлә иман етди.

19 Иманда зәифләмәди вә өзүнүн тәхминән јүз јашлы бәдәнинин өлмүш кими олдуғуна вә *арвады* Саранын бәтнинин гысырлығына әһәмијәт вермәди.

*18. *Һәрфи тәрчүмә, "Сәнин нәслин белә олачагдыр".*

20 Вә Аллаһын вәдинә имансызлыгыла тәрәддүдетмәди, лакин Аллаһа иззәт верәрәк, өз иманында мөһкәм олду.

21 Вә тамамилә әмин иди ки, *Аллаһ* Өз вәд етдијини јеринә јетирмәјә дә гадирдир.

22 Буна көрә дә, *иманы* онун һесабына сәләһлик кими гејд едилди.

23 Лакин онун һесабына гејд едилдији јалныз онун үчүн дејил,

24 Бизим үчүн дә јазылмышдыр. Рәббимиз Исаны өлүләрден Дирилдәнә иман едән бизләрин һесабына да гејд едиләчәкдир.

25 Иса бизим тәгсирләримиз үчүн тәслим олунду вә бизим сәләһ сајылмағымыз үчүн дирилдилди.

БЕШИНЧИ ФӘСИЛ

Аллаһла барышмаг

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, иманла сәләһ сајылдығымыз үчүн, Рәббимиз Иса Мәсиһ васитәси илә Аллаһ гаршысында бизим сүлһүмүз вар;

2 Елә Онун васитәси илә дә ичиндә сабит олдуғумуз бу лүтфә ачылан јолу иманла әлдә етдик. Вә Аллаһын иззәтинә *наил олмаг* үмиди илә өјүнүрүк.

3 Вә јалныз бунунла дејил, лакин сыхынтыдан дөзүмлүлүк,

4 Дөзүмлүлүкдән тәчрүбә вә тәчрүбәдән үмид һасил олдуғуну биләрәк, сыхынтыларла да өјүнүрүк.

5 Вә үмид утандырмас; чүнки бизә верилмиш олан Мүгәддәс Рух васитәсилә Аллаһын мөһәббәти үрәкләримиздә долуб дашыр.

6 Чүнки биз һәлә күчсүз икән, Мәсиһ мүәјјән заманда аллаһсызлар уғрунда өлдү.

7 Чүнки чәтин күман етмәк олар ки, кимсә сәләһ уғрунда өлсүн; јахшы бир адам уғрунда бәлкә дә бири өлмәјә чәсарәт едәр.

8 Лакин Аллаһ бизә олан Өз мөһәббәтини бунунла сүбут едир ки, биз һәлә күнаһкар икән Мәсиһ бизим уғрумузда өлдү.

9 Беләликлә, Онун ганы илә инди сәләһ сајылдығымыза көрә, Онун васитәси илә *Аллаһын* гәзәбиндән хилас олачағымыз даһа чох гәтидир.

10 Чүнки әкәр биз *Аллаһын* дүшмәнләри икән Онун Оғлунун өлүмү васитәси илә Аллаһла барышдыгса, барышмыш олараг Онун һәјаты илә хилас олачағымыз даһа чох гәтидир.

11 Вә јалныз бунунла дејил, анчаг Онун васитәсилә инди барышыға *наил* олдуғумуз Рәббимиз Иса Мәсиһ васитәсилә Аллаһла да өјүнүрүк.

Өлүм вә һәјат

12 Буна көрә, нечә ки, күнаһ тәк бир адам васитәсилә вә өлүм күнаһ васитәсилә дүнјаја кирди, еләчә дә өлүм бүтүн инсанлара кечди; чүнки һамы күнаһ ишләтмишдир.

13 Ганундан әввәл дә дүнјада күнаһ вариди. Амма ганун јох икән, күнаһын һесабы тутулмаз.

14 Лакин Адәмдән Мусаја гәдәр өлүм кәләчәк Адамын* сурәти олан Адәмин тәгсиринә бәнзәр бир күнаһ ишләтмәмиш оланлар үзәриндә дә һөкм сүрдү.

15 Лакин *Аллаһын* ән'амы *Адәмин* тәгсири кими дејилдир. Чүнки бир

*14. *Кәләчәк Адам – Иса Мәсиһ.*

нэфэрин тэгсири үзүндөн чохлу инсан өлдүсө, нечэ инсан үчүн Аллаһын лүтфү вэ тэк бир Адамын, јәни Иса Мәсиһин лүтфү илэ верилэн әнам да даһа чох тәсирли олду.

16 Вэ Аллаһын әһамы о тэк нэфэрин күнаһынын нәтичәси кими дејилдир. Чүнки бир *тэгсир*дән сонра кәлән һөкм мәһкумијјәт кәтирди; чох тэгсирләрдән сонра кәлән әһам исә салеһлик кәтирди.

17 Чүнки әкәр тэк бир нэфэрин тэгсири илэ өлүм о тэк нэфэрин васитәси илэ һөкм сүрдүсә, *Аллаһын* бол лүтфүнү вэ салеһлик әһамыны аланларын, бир тэк Адам, јәни Иса Мәсиһ васитәси илэ һәјатда һөкм сүрәчәкләри даһа чох гәтидир.

18 Демәли, бир нэфэрин тэгсири үзүндән бүтүн инсанлар нечэ мәһкумијјәтә уградыларса, еләчә дә, тэк бир Нэфэрин салеһлији сәјәсиндә бүтүн инсанлара јашамаг үчүн бәраәт верилди.

19 Чүнки бир адамын итаәтсизлији үзүндән бир чохлары нечә күнаһкар сәјылдыса, еләчә дә бир Нэфэрин итаәти сәјәсиндә бир чохлары салеһ сәјылачагдыр.

20 Ганун исә сонрадан мејдана кәлди ки, тэгсир чохалсын. Күнаһ чохалан јердә исә, *Аллаһын* лүтфү даһа да боллашды ки,

21 Күнаһ өлүмлә һөкм сүрдүјү кими, *Аллаһын* лүтфү дә Рәббимиз Иса Мәсиһ васитәси илэ әбәди һәјат вермәк үчүн салеһликлә һөкм сүрсүн.

АЛТЫНЧЫ ФӘСИЛ

1 БӘС нә дејәк? *Аллаһын* лүтфү

чохалсын дејә, күнаһ ишләтмәјә давам едәкми?

2 Әсла! Биз ки, күнаһ е'тибары илэ өлдүк, артыг күнаһ ичиндә нечә јашајарыг?

3 Мәкәр билмирсиниз ки, биз һамымыз Мәсиһ Исаја вәфтиз олагаг, Онун өлүмүнә вәфтиз олдуг?

4 Демәли, биз Онунла бәрабәр вәфтиз васитәсилә өлүмә көмүлдүк ки, Атанын иззәти илэ Мәсиһ өлүләрдән дирилдији кими, биз дә ејни чүр јени һәјат јолунда јеријәк.

5 Чүнки әкәр Онун өлүмүнә бәнзәр бир өлүмдә Онунла бирләшдиксә, Онун дирилмәсинә бәнзәр бир дирилмәдә дә Онунла бирләшчәјик.

6 Буну билирик ки, артыг күнаһа гул олмајаг дејә, күнаһлы бәдәни мәһв етмәк үчүн көһнә мәнлијимиз Онунла бирликдә чармыха чәкилмишдир.

7 Чүнки өлүмүш адам күнаһдан азад олунмушдур.

8 Лакин әкәр биз Мәсиһ илэ өлдүксә, Онунла јашајачағымыза да иман едирик.

9 Чүнки билирик ки, Мәсиһ өлүләрдән дирилмиш олдуғундан артыг өлмәјәчәк, өлүм артыг Онун үзәриндә һөкм сүрмәјәчәкдир.

10 Онун өлүмү күнаһа мугабил илк вә сон дәфә олду; амма сүрдүјү һәјаты Аллаһ үчүн сүрүр.

11 Сиз дә еләчә өзүнүзү күнаһ е'тибары илэ өлү, лакин /Рәббимиз/ Мәсиһ Исада Аллаһ е'тибары илэ дири сәјын.

12 Беләликлә, гој фани олан бәдәниниздә күнаһ елә һөкм сүрмәсин ки, сизи *бәдәнинизин* еһтирасларына табе етдирсин.

13 Вә үзвләринизи һагсызлыг

аләтләри кими күнаһа тәслим етмә-
жин; амма өлүләрден дириләнләр кими,
өзүнүзү Аллаһа вә үзвләринизи са-
ләһлик аләтләри кими *јенә* Аллаһа
тәслим един.

14 Күнаһ үзәриниздә һөкм сүр-
мәмәлидир, чүнки сиз Ганунун һа-
кимийјәти алтында дејил, *Аллаһын*
лүтфү алтындасыныз.

Саләһлијә әсир олмаг

15 Бәс нә олсун? Ганунун һаки-
мијјәти алтында дејил, *Аллаһын* лүт-
фү алтында олдуғумуз үчүн күнаһ
ишләдәкми? Әсла!

16 Мәкәр сиз билмирсиниз ки,
итаәтли гуллар кими өзүнүзү кимә
тәслим едәрсинизсә, онун гулла-
рысыныз; кимә итаәт едәрсинизсә, ја
өлүмлә нәтичәләнән күнаһын, јахуд
саләһликлә нәтичәләнән итаәтин
гулларысыныз?

17 Лакин Аллаһа шүкүр олсун ки,
әввәлләр күнаһын гуллары олдуғунуз
һалда, өзүнүзү тәслим етдијиниз
тәлимин гәјдаларына үрәкдән итаәт
етдиниз.

18 Вә күнаһдан азад олундугда, сиз
саләһлијин гулу олдуруз.

19 Чисмани тәбиәтинизин зәифлији
үзүндән инсанларын дүшүндүјү кими
сөјләјирәм. Әввәлләр үзвләринизи
пислијә вә гануну поэмаг үчүн га-
нунсузлуға гул кими тәслим етдијиниз
кими, еләчә дә инди үзвләринизи
саләһлијә гул кими мүгәддәс олмаг
үчүн тәслим един.

20 Чүнки сиз күнаһын гуллары
олдуғунуз заман, саләһлик тәләб-
ләриндән азад идиниз.

21 Инди утандығыныз шејләрдән о

заман нә фәјданыз вар иди? Онларын
сону өлүмдүр.

22 Инди исә, күнаһдан азад едилиб
Аллаһа гул олдуғунуза көрә, бәһрәниз
мүгәддәслик, ахырыныз әбәди һә-
јатдыр.

23 Чүнки күнаһын әвәзи өлүм,
Аллаһын ән'амы исә Рәббимиз Мәсиһ
Исада әбәди һәјатдыр.

ЈЕДДИНЧИ ФӘСИЛ

Мүгәддәс Ганундан азад олмаг

1 МӘКӘР, еј гардашлар, сиз би-
лмирсиниз ки, – буну Мүгәддәс Гану-
ну биләнләрә сөјләјирәм – Ганун
јалныз адам сағ икән онун үзәриндә
һакимийјәтә маликдир?

2 Мәсәлән, әрли гадын ганун илә
сағ олан әринә бағлыдыр; әри өлдүјү
заман исә, гадын издивач ганунундан
азад олунур.

3 Буна көрә, әкәр гадын әри сағ
икән башгасына эрә кедирсә, о,
зинакар гадын адландырылыр; лакин
әкәр әри өләрсә, гадын ганундан азад
олур вә башгасына эрә кетдији вахт
зина етмиш олмур.

4 Еләчә дә сиз, гардашларым, бир
башгасына, јәни өлүмдән дирилмиш
олан *Мәсиһә* мәхсус олмаг үчүн,
Мәсиһин бәдәни васитәсилә Мүгәддәс
Ганун етибары илә өлдүнүз. Бу да
Аллаһын хидмәтиндә сәмәрәли олма-
мыз үчүндүр.

5 Чүнки биз чисмани тәбиәтә әсасән
јашајаркән, Ганун васитәси илә *зүһур*
едән күнаһ еһтираслары, өлүмлә
нәтичәләнән сәмәрә кәтирмәк үчүн
үзвләримиздә фәал идиләр.

6 Амма инди, эввэлчэ эсири олдуғумуз Ганун е’тибары илэ өлэрэк, Ганундан азад олдуг ки, жазылы низама эсасланан көһнэ јолла* дејил, Рухун јени һәјаты илэ* *Аллаһа* гуллуғ едәк.

Күнаһ ичиндә чырпынмағ

7 Бәс нә дејәк? Мәкәр Ганун күнаһлыдырмы? Эсла! Лакин Ганун васитә олмасајды, күнаһы дәрк етмәздим; чүнки әкәр Ганун: «Тамаһкарлығ етмә», – демәсәјди, мән тамаһын нә олдуғуну анламаздым.

8 Лакин күнаһ фүрсәт тапарағ, о әмр васитәсилә мәндә чүрбәчүр тамаһы һасил етди. Чүнки Ганун олмаса, күнаһ өлүдүр.

9 Бир вахтлар Ганун шүүрумда олмадыгда, мән дири идим; лакин о әмрин шүүруна чатдыгда, күнаһ дирилди,

10 Мән исә өлдүм; вә беләликлә мәнә һәјат вермәли олан әмр, мәним өлүмүмә сәбәб олду.

11 Чүнки күнаһ о әмр васитәси илэ фүрсәт тапарағ, мәни јолдан чыхарыб о әмр илэ мәһв етди.

12 Буна көрә, Ганун мүгәддәсир вә әмр мүгәддәс, әдаләтли вә јахшыдыр.

13 Беләликлә, мәкәр јахшы олан шеј мәнә өлүммү кәтирди? Эсла! Күнаһ исә күнаһ оларағ танынсын дејә, јахшы шеј васитәсилә мәндә өлүм һасил едирди ки, күнаһ әмр васитәси илэ сон дәрәчәдә күнаһкар олсун.

14 Чүнки биз билирик ки, Ганун руһанидир, мән исә чисманијәм, күнаһа көлә кими сатылмышам.

15 Чүнки нә етдијими анламырам; истәдијим шеји етмирәм, анчағ нифрәт етдијим иши көрүрәм.

16 Әкәр истәмәдијим иши көрүрәмсә, тәсдиғ едирәм ки, Ганун јахшыдыр.

17 Вә буна көрә, артығ мән дејил, мәндә олан күнаһ белә һәрәкәт едир.

18 Чүнки билирәм ки, мәндә, јәни чисмани тәбиәтимдә јахшы шеј јашамыр; јахшы шеј етмәк истәји мәндә вар, амма тәтбиг етмәјә күчүм чатмыр.

19 Истәдијим јахшы шеји етмирәм, лакин истәмәдијим пис иши көрүрәм.

20 Лакин әкәр истәмәдијим шеји едирәмсә, артығ мән јох, мәндә олан күнаһ белә һәрәкәт едир.

21 Беләликлә, мән бу нәтичәни тапырам: јахшылығ етмәк истәркән, мәндә пислик һазыр олур.

22 Чүнки Аллаһын Ганунундан дахили варлығыма көрә зөвг алырам.

23 Лакин мән үзвләримдә башга бир ганун да көрүрәм ки, о, ағлымын тәсвиб етдији ганун илә мүбаризә едир вә үзвләримдә олан күнаһ ганунуна мәни әсир едир.

24 Нә заваллы адамам! Өлүмә апаран бу бәдәндән мәни ким хилас едәчәк?

25 Рәббимиз Иса Мәсиһ васитәси илә Аллаһа шүкүр едирәм! Беләликлә, мән өз ағлымла Аллаһын Ганунуна, чисмани тәбиәтимлә исә күнаһ ганунуна гуллуғ едирәм.

*6. жазылы низама эсасланан көһнә јолла – һәрфи тәрчүмәси, "һәрфин көһнәлијиндә".

*6. Рухун јени һәјаты илэ – һәрфи тәрчүмәси, "Рухун јенилијиндә".

СЭККИЗИНЧИ ФЭСИЛ

Аллаһын Һәјат верән Руху

1 ДЕМӘЛИ, инди Мәсһ Исаја аид оланлар үчүн* һеч бир мәнкумијјәт жохдур.

2 Чүнки һәјат верән Рухун гануну Мәсһ Иса сәјәсиндә мәни күнаһ вә өлүм ганунундан азад етди.

3 Чүнки чисмани тәбиәтимиз үзүндән зәиф олан Мүгәддәс Ганунун бачармадығы шеји Аллаһ *бачарды*. Өз Оғлуну күнаһлы бәшәр бәнзәјишиндә күнаһ үчүн *гурбан* кәндәрәрәк, чисмани тәбиәтдә олан күнаһы мәнкум етди ки,

4 Ганунун әдаләтли тәләбләри чисмани тәбиәтә кәрә дејил, Руха кәрә һәрәкәт едән бизләрдә ичра едилсин.

5 Чүнки чисмани тәбиәтә ујанлар чисмани шејләри дүшүнүрләр, Руха ујанлар исә руһани шејләри дүшүнүрләр.

6 Чисмани тәбиәтә ујан дүшүнчә – өлүм, Руха ујан дүшүнчә исә – һәјат вә сүлһдүр.

7 Чүнки чисмани тәбиәтә ујан дүшүнчә Аллаһа гаршы дүшмәнчиликдир; Аллаһын Ганунуна табе олмаз вә ола да билмәз.

8 Буна кәрә дә, чисмани тәбиәтә әсасән јашајанлар Аллаһы разы сала билмәзләр.

9 Лакин әкәр Аллаһын Руху сиздә јашајырса, сиз чисмани тәбиәтә дејил, Руха әсасән јашајырсыныз. Амма кимдә Мәсһин Руху жох исә, о адам Мәсһә аид дејилдир.

10 Вә әкәр Мәсһ сиздәдирсә,

бәдәниниз күнаһдан долајы өлүдүр, руһунуз исә сәләһликдән долајы диридир.

11 Әкәр Исаны өлүләрдән Дирилдәнин* Руху сиздә јашајырса, о заман Мәсһи өлүләрдән Дирилдән, сизин дә фани бәдәнләринизә сиздә јашајан Өз руһу илә һәјат верәчәкдир.

12 Беләликлә, еј гардашлар, биз борчлујуг, *фәгәт* чисмани тәбиәтә кәрә јашамаг үчүн, чисмани тәбиәтә *борчлу* дејилик.

13 Чүнки әкәр чисмани тәбиәтә кәрә јашајырсынызса, өләчәксиниз; лакин әкәр бәдәнин *мәнфи* әмәлләрини Рух васитәсилә мәнв едәрсинизсә, јашајачагысыныз.

14 Аллаһын Руху илә идарә олуналарын һамысы Аллаһын оғуларыдыр.

15 Чүнки сиз јенә дә горху *ичиндә јашамаг* үчүн кәләлик руһуну алмадыныз, оғуллуғ руһуну алдыныз. Бу руһла, «Абба, Ата!», – дејә сәсләнирик

16 Елә һәмин Рух биздәки руһа шәһадәт едир ки, биз Аллаһын өвладларыјыг.

17 Вә әкәр өвладыјыгса, демәли, ејни заманда варисләрик, Аллаһын варисләријик; вә әкәр Мәсһлә бәрабәр иззәт газанмаг үчүн Онунла изтираб чәкириксә, Мәсһин һәмварисләријик.

Мөһтәшәм истиғбалымыз

18 Белә дүшүнүрәм ки, индики мүвәггәти изтираблар бизә изһар едиләчәк иззәтлә һеч мүгајисәјә дәјмәз.

19 Чүнки хилгәт Аллаһын оғуларынын зүһуруну бөјүк һәсрәтлә кәзләјир.

*1. *Бәзи мәтнләрдә, "... үчүн, чисмани тәбиәтә кәрә дејил, Руха кәрә һәрәкәт едәнләр үчүн..."*

*11. *Дирилдән – Аллаһ.*

20 Она көрө ки, хилгэт өз ирадэси илэ дежил, табе Етдирэнин ирадэси илэ вурнухмаја табе етдирилди,

21 Бу үмидлэ ки, хилгэт өзү дэ чүрүклүжэ олан көлэлијиндэн азад олунуб Аллаһын өвладларынын иззэтти азадлығына говушачагдыр.

22 Чүнки билирик ки, бүтүн хилгэт индијэ кими бирликдэ фэрјад едиб доғум ағрысы чэкир.

23 Вэ јалныз хилгэт дежил, Рухун илк мэхсулуна малик олан бизлэр белэ, өвладлығы алынмағы, *јэ'ни* бэдэнимизин хиласыны көзлэјэрэк ичимиздэн фэрјад едирик.

24 Чүнки биз бу үмидлэ хилас олдуг. Лакин көрүлэн үмид, үмид дежилдир; ахы ким көрдүјү шејэ үмид едэр?

25 Лакин экэр көрмэдијимиз шејэ үмид едэриксэ, ону сэбирлэ көзлэјэрэк.

26 Вэ елэчэ дэ Рух зэйфлијимиздэ бизэ јардым едэр; чүнки биз лазым олдугу кими дуа етмэји бачармырыг, Рух Өзү исэ ифадэ олунмаз аһларла /бизим үчүн/ вэсатэт едир.

27 Үрэклэри тэдгиг едэн *Аллаһ* исэ Рухун нэ дүшүндүјүнү билир, чүнки О, Аллаһын ирадэси илэ мүгэддэслэр үчүн вэсатэт едир.

Тамамилэ галиб кэлирик

28 Билирик ки, Аллаһ, Ону севэнлэрлэ, Оун мурадына көрө дэ'вэт олунанларла бэрабэр һэр вэзијјэтдэ јахшылыг үчүн фэалдыр.

29 Чүнки О, кимлэри эввэлчэдэн танымышдыса, онлара да Өз Оғлунун сурэтинэ ујмаларыны габагчадан мүэјјэн етмишдир ки, О, чохла гардаш арасында илк доғулан олсун.

30 Вэ Аллаһ кимлэри габагчадан мүэјјэн етмишдисэ, онлары да дэ'вэт етди; дэ'вэт етдији кимсэлэри салеһ сајды; салеһ сајдығы кимсэлэри дэ иззэтлэндирди.

31 Елэ исэ бунлар барэдэ нэ дејэк? Экэр Аллаһ бизимләдирсэ, ким бизэ гаршы ола билэр?

32 Мэкэр Өз Оғлуну эсиркэмэјиб һамымыз үчүн тэслим едэн, Оунла бэрабэр бүтүн шејлэри бизэ еһсан етмэјэчэкдирми?

33 Аллаһын сечдиклэрини ким иттиһам едэчэкдир? Онлары салеһ сајан Аллаһдыр.

34 Мэхкум едэн кимдир? Өлмүш, даһа доғрусу дирилмиш олан Мэсиһ Иса, һәм Аллаһын сағында отурду, һәм дэ бизим үчүн вэсатэт едир.

35 Бизи Мэсиһин мэхэббэтиндэн ким мэхрум едэчэк? Гэм-гүссэми, сыхынтымы, тэ'гиблэрми, ачлыгмы, үрјанлыгмы, тэһлүкэми, гылынчымы? Нечэ ки, јазылмышдыр:

36 «Бүтүн күн Сэнин уғрунда өлдүрүлүрүк; гурбанлыг гојун сајылырыг.»

37 Амма бизи Севэнин *гүдрэти* илэ бүтүн бунлара тамамилэ галиб кэлирик.

38 Чүнки мэн эминэм ки, нэ өлүм, нэ һэјат, нэ мэлэклэр, нэ рэјасэтлэр*, нэ гүдрэтлэр, нэ индики, нэ кэлэчэк шејлэр,

39 Нэ һүндүрлүк, нэ дэринлик, нэ дэ башга мэхлуг бизи Рэббимиз Мэсиһ Исада олан Аллаһын мэхэббэтиндэн мэхрум етмэјэ гадир олмајачагдыр.

*38. рэјасэтлэр – *јэ'ни*, пис руһларын рэйслэри.

ДОГГУЗУНЧУ ФЭСИЛ

Аллаһын сечдикләри

1 МӘСИҺЭ аид бириси кими һәги-гәти сөjlәjирәм, јалан данышмырам; вичданым да Мүгәддәс Рух вәситәсилә сөjlәдикләримни тәсдиг едир:

2 Бөjүк кәдәрим вә үрәјимдә даими изтирабым вар.

3 Чүнки гардашларым, јәни чисмани сојдашларым олан исраиллиләр уғрунда мән өзүм Мәсиһдән узаг-лашыб, лә'нәт олулмаг истәрдим.

4 Оғуллуғ вә иззәт, әһдләр, Мүгәддәс Ганунун верилмәси, ибадәт үсулу вә вәдләр онларындыр;

5 Улу бабалар* да онларындыр вә Мәсиһ дә чисмән онлардандыр. О Мәсиһ ки, һәр шеј үзәриндә әбәди оларағ мүбарәк Аллаһдыр. Амин.

6 Лакин бу о демәк дејил ки, Аллаһын кәламы боша чыхды. Чүнки Исраилдән оланларын һамысы исраилли* дејилдир;

7 Чүнки Ибраһимин нәслиндән оланларын һамысы *Ибраһимин* өвладлары дејилдир; лакин «Сәнин нәслин Исхаг вәситәсилә давам едәчәк*», – дејилмишдир.

8 Бу о демәкдир ки, Аллаһын *әсл* өвладлары чисмани өвладлар дејилләр; *Ибраһимин* нәсли сајылачағ оланлар *Аллаһын* вәдинә көрә доғулан өвладлардыр.

9 Чүнки вәд белә верилди: «*Кәлән* илбу мөвсүмдә кәләчәјәм вә Саранын

оғлу олачағдыр.»

10 Вә јалныз бу дејил. Ривга да бир адамдан, јәни улу бабамыз Исхагдан һамилә галмышды;

11 Амма ики оғлу һәлә анадан олмамыш вә јахшылығ јахуд пислик етмәмиш икән Аллаһын сечмә барәдәки мәгсәди әмәлләрдән дејил, Өз дәвәтиндән асылы олсун дејә,

12 Ривгаја дејилди: «Бөјүјү кичијинә гул олачағ.»

13 Нечә ки, јазылмышдыр: «Јагубу севдим, Есава исә нифрәт етдим.»

14 Инди нә дејәк? Мәкәр Аллаһын јанында һагсызлығмы вар? Әсла!

15 Чүнки О, Мусаја дејир: «Кимә мәрһәмәт едирәмсә, едәчәјәм; кимә рәһм едирәмсә, едәчәјәм.»

16 Беләликлә, *һәр шеј*, арзу едән, јахуд сәј көстәрән инсандан дејил, анчағ мәрһәмәт едән Аллаһдан асылыдыр.

17 Чүнки Мүгәддәс Јазыда Аллаһ фир'она дејир: «Мән сәни она көрә јүксәлтдим ки, гүдрәтими сәнин вәситәнлә көстәрим вә Мәним адым бүтүн јер үзүндә елан едилсин.»

18 Демәли, Аллаһ кимә истәјирсә мәрһәмәт едир вә кими истәјирсә инадкар олмасына ичазә верир.

19 Инди сән мәнә дејә биләрсән ки: «Бәс *Аллаһ* даһа нә үчүн мәзәммәт едир? Ахы Онун ирадәсинә гаршы ким чыхар?»

20 Бәс сән, еј инсан, кимсән ки, Аллаһ илә мүбаһисәјә кириширсән? Мәкәр мә'мулат, ону истәһсал едәнә дејәрми ки: «Мәни нә үчүн бу чүр јаратдын?»

21 Мәкәр дулусчунун кил үзәриндә һаггы јохдурму ки, ејни хәлитәдән бир габы шәрәфли, дикәрини исә

*5. Улу бабалар – јәни Гәзрәти Јагубун он ики оғлу.

*6. исраилли – бурада Аллаһын халғына мәнсуб демәкдир.

*7. *Һәрфи тәрчүмә*, "Сәнин нәслин Исхаг да адланачағ".

шэрэфсиз истифадэ етмэк үчүн истеһсал етсин?

22 Экэр Аллах, гэээбини көстөрмэк вэ гүдрэтини билдирмэк истэжэрэк, һалак үчүн һазырланмыш, гэээбинэ уфражага габлара чох сэбирлэ тәһәм-мүл етдисэ,

23 Вэ әввөлчәдән иззәт үчүн һазыр-ладығы, мәрһәмәт тапан габлара иззәтинин зәнкинлијини билдирмэк үчүн *белә етдисэ, нә олар?*

24 Јалһыз јәһудиләрдән дејил, дикәр халглардан да дәвәт етдији о габлар бизик.

25 Нечә ки, һошејанын китабында дејилир: «Халгым олмајаны халгым, севимлим олмајаны севимлим адландырачағам;

26 Вэ ваге олачаг ки, онлара: ”Халгым дејилсиниз” дејилдији јердә онлар јашајан Аллаһын оғуллары адландырылачаглар.»

27 Вә Јешаја, Израил һаггында нида едир: «Израил оғулларынын сајы дәниз гуму гәдәр олса да, јалһыз чүзи гисми хилас олачагдыр;

28 Чүнки Рәбб ишини әдаләтлә там вә тез ичра едәчәкдир; јер үзүндә гыса заманда битән бир иш көрәчәкдир*.»

29 Вә нечә ки, Јешаја габагчадан сөјләмишдир: Экәр Сәмави Гүввәләрин Рәбби бизә бир нәсил бурахмасајды, Содом кими олуб, һоморраја бәнзәјәрдик.»

Израилин имансызлығы

30 Бәс нә дејәк? Саләһлик ахтармајан гејри-јәһудиләр саләһлијә, имандан асылы саләһлијә говушдулар.

*28. *Ән әски мәтиләрдә, ”Чүнки Рәбб јер үзүндә ишини там вә тез ичра едәчәкдир”.*

31 Лакин саләһлик верәчәк бир ганун ахтаран Израил, бу гануна чатмады.

32 Нә үчүн? Чүнки саләһлији иманла дејил, санки /гануна/ әмәл етмәклә олурмуш кими ахтарырдылар; зира бүдрәмә дашына раст кәләрәк бүдрәдиләр.

33 Нечә ки, јазылмышдыр: «Будур, Сионда бир манеә вә бүдрәмә дашы гојарам; вә Она иман едән кимсә утандырылмајачагдыр.»

ОНУНЧУ ФӘСИЛ

1 ЕЈ гардашлар! Үрәјимдәки арзу вә Израил үчүн Аллаһа дуам, онларын хиласы үчүндүр.

2 Чүнки онлара шәһадәт едирәм ки, Аллаһ үчүн сәјләри вардыр, лакин елмә әсасланмамышдыр.

3 Чүнки Аллаһын истәдији саләһлији анламајараг вә өз саләһликләрини бәргәрар етмәјә чалышараг, онлар Аллаһын истәдији саләһлијә табе олмадылар.

4 Она көрә ки, һәр иман едәнин саләһ сајылмасы үчүн Мәсих Мүгәддәс Ганунун сонудур.

5 Муса Ганундан асылы олан саләһлик һагда белә јазыр: «Ганунда јазыланлары тәтбиг едән адам бунларла јашајачагдыр.»

6 Амма имандан асылы олан саләһлик *барәдә* белә дејир: «Өз үрәјиндә: ”Көјә – јәни Мәсиһи ендирмәјә – ким галхачаг?”»

7 Јахуд: ”Дибсиз дәринликләрә – јәни Мәсиһи өлүләрдән дирилтмәјә – ким енәчәк?” – демә.»

8 Бәс нә дејилир? «Кәлам – јәни

вә'з етдијимиз иман кәламы – сәнә јахындыр, сәнин ағзында вә сәнин үрәјиндәдир.»

9 Чүнки әкәр сән ағзынла «Иса Рәббдир», – дејә играр етсән вә Аллаһын Ону өлүләрден дирилтдијинә үрәјинлә инансан хилас олачагсан;

10 Она көрә ки, инсан үрәкдән иман едәрәк бәраәт газаныр, *иманыны* ағзы илә играр едәрәк дә хилас олунур.

11 Чүнки Мүгәддәс Јазы дејир: «Она иман едән һеч кимсә утандырылмајачагдыр.»

12 Бурада јәһуди илә јунан арасында фәрг јохдур. Чүнки һамысынын Рәбби бирдир, Ону чағыранларын һамысына гаршы әлиачыгдыр.

13 Чүнки: «Һәр ким Рәббин адыны зикр етсә, хилас олачагдыр.»

14 Бәс иман етмәдикләри о Кимсәни нечә чағырачаглар? Ешитмәдикләри Кимсәјә нечә иман едәчәкләр? Вә'з едән јохдурса, нечә ешидәчәкләр?

15 Вә әкәр көндәрилмәзләрсә, нечә вә'з едәчәкләр? Нечә ки, јазылмышдыр: «/Сүлһ мүждәләјәнләрин,/ јахшы шејләр мүждәләјәнләрин ајаглары нә көзәлдир!»

16 Амма Мүждәјә һамы гулаг асмады. Ахы Јешаја дејир: «Ја Рәбб! Бизим хәбәримизә ким иман етди?»

17 Беләликлә, иман ешитмәкдән, ешитмәк исә Аллаһын* кәламыны јаймагла олур.

18 Лакин сорушурам: Мәкәр онлар ешитмәдиләрми? Әксинә, «*мүждәчиләрин*» сәси бүтүн јер үзүнә, сөзләри дүнјанын учларына гәдәр чатды.»

19 Бир дә сорушурам: Мәкәр Израил билмирдими? Муса әввәлчәдән дејир: «Мән сизин гејрәтинизи халг

олмајанла ојадачағам, сизи анлајышсыз бир халгла һирсләндирәчәјәм.»

20 Јешаја исә чәсарәтлә дејир: «Мәни ахтармајанлар Мәни тапдылар вә Мәни сорушмајанлара Мән заһир олдум.»

21 Израил барәдә исә дејир: «Мән бүтүн күн әлләрим итаәтсизлик едән аси бир халга узатдым.»

ОН БИРИНЧИ ФӘСИЛ

Аллаһын Өзү үчүн ајырдығы адамлар

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, сорушурам: Мәкәр Аллаһ Өз халгыны рәдд етдими? Әсла! Чүнки мән дә Ибраһимин нәслиндән, Бенјамин гәбиләсиндән олан бир израиллијәм.

2 Аллаһ әввәлчәдән таныдығы Өз халгыны рәдд етмәди. Мәкәр сиз Мүгәддәс Јазынын Илјас һаггында нә дедијини билмирсинизми? Илјас Израилдән Аллаһа шикајәт едәрәк дејир:

3 «Ја Рәбб! Сәнин пејғәмбәрләрини өлдүрдүләр, Сәнин гурбанкаһларыны јерлә јексан етдиләр; јалныз мән галмышам, мәним дә чанымы ахтарырлар.»

4 Анчаг Аллаһ она нә чаваб верир? «Мән, Баал* гаршысында диз чөк-мәмиш једди мин адамы Өзүм үчүн ајырдым.»

5 Беләликлә, индики вахта да, *Аллаһын* лүтфү илә сечилән бир галыг вардыр.

*17. Аллаһын – ән әски мәтинләрдә, "Мәсиһин".

*4. Баал – бир бут ады.

6 Лакин экэр лүтф илэдирсэ, артыг эмэллэрдэн асылы дежилдир; јохса лүтф артыг лүтф олмаз. /Вэ экэр эмэллэрдэн асылы исэ, бу артыг лүтф дежилдир; јохса эмэл артыг эмэл олмаз./

7 Бэс нэ *дејәк?* Исраилахтардығына наил олмады; сечилмишләр исэ наил олдулар, дикэрләри дә инадкарлыг етдиләр.

8 Нечә ки, јазылмышдыр: «Аллаһ онлара јухулу руһ, та бу күнәдәк көрмәјән көзләр, ешитмәјән гулаглар верди.»

9 Вэ Давуд дејир: «Гој онларын сүфрәси өзләри үчүн кәмәнд, тәлә, манеэ вэ чәза олсун;

10 Гој онларын көзләри көрмәмәк үзрә гаралсын вэ белләри әбәди олараг бүкүлү галсын.»

Пејвәнд олунаң будаглар

11 Беләликлә, сорушурам: Мәкәр онлар јыхылыб һәлак олмаг үчүн бүдрәдиләрми? Әсла! Амма онларын тәгсири онларда гысганчылыг ојандырмаг үчүн дикәр халгларын хилас олмасына сәбәб олду.

12 Вэ экэр онларын тәгсири дүнјанын зәнкинләшмәси, онларын гүсуру дикәр халгларын зәнкинләшмәси үчүн олдуса, онларын камилләшмәси нә гәдәр артыг *зәнкинлик кәтирәчәк!*

13 Лакин сизә, дикәр халглардан оланлара сөјләјирәм: Мән гејри-јәһудиләрә һәвари олараг көндәрилдијимә көрә, өз хидмәтими иззәтли сајырам.

14 Беләликлә, бәлкә сојдашларымда гибтә һисси ојандырыб, онлардан бәзисини хилас едәрәм.

15 Чүнки онларын рәдд олунмасыны *нәтичәси* дүнјанын барышмасы олдуса, гәбул олунмалары өлүләрин һәјата дөнмәси дејилсә нәдир?

16 Экэр хәмирин илк парчасы мүгәддәсдирсә, бүтүн хәмир дә мүгәддәсдир; вэ экэр көк мүгәддәсдирсә, будаглар да мүгәддәсдир.

17 Амма экэр будаглардан бәзиси гопарылдыгдан сонра, сән, јабаны зейтун ағачы, онларын јеринә пејвәнд олунуб, зейтун ағачынын көкүнә вэ ширәсинә шәрик олдунса,

18 Будаглар гаршысында өјүнмә; өјүнүрсәнсә, *јадына сал ки*, сән көкү дејил, көк сәни дашыјыр.

19 Озаман дејәчәксән ки, «Будаглар, мән *онларын јеринә* пејвәнд олам дејә гопарылдылар.»

20 Доғрудур. Онлар имансызлыгдан гопарылдылар, сән исә иманына көрә јериндә дурусан. Тәкәб-бүрләнмә, амма горх!

21 Чүнки экэр Аллаһын тәбии будаглара рәһми кәлмәдисә, сәнә дә рәһми кәлмәјәчәк.

22 Беләликлә, Аллаһын хејирхаһлығына вэ сәртлијинә бах: јыхыланлара гаршы сәртлик, сәнә исә, экәр Аллаһын хејирхаһлығына *лајиг* галарсанса, хејирхаһлыг. Әкс тәгдирдә, сән дә кәсиләчәксән!

23 Вэ экэр имансызлыгда галмасалар, онлар да пејвәнд олуначаглар, чүнки Аллаһын онлары јенә дә пејвәнд етмәк гүдрәти вардыр.

24 Экэр сән тәбиәтән јабаны олан зейтун ағачындан кәсилиб, тәбиәтинә зидд олараг, јахшы зейтун ағачына пејвәнд едилдинсә, әсл будаглар өз зейтун ағачына нә гәдәр тез пејвәнд олуначагдыр!

Бүтүн Исраил хилас олачагдыр

25 Чүнки, еј гардашлар, алимлик иддианызын гаршысыны алачаг бу сиррдэн сизи бихэбэр гојмаг истэ-мирэм: Дикэр халглардан *хилас оланларын* сајы тамамланынчајадэк, Исраил *јалныз* бир мүддэт инадкар галачагдыр.

26 Вэ нэтичэдэ бүтүн Исраил хилас олачагдыр, нечэ ки, јазылмышдыр: «Сиондан Хиласкар кэлэчэк вэ аллаһсызлыгы Јагубун сојундан узаглашдырачагдыр.

27 Вэ онларын күнаһларыны көтүрөјим заман, онларла кэсэчәјим әнди-пејман будур.»

28 Мүждэ барэдэ онлар сизин үчүн дүшмәндирлэр; сечилмэк барэдэ исэ, әчдадларына көрә *Аллаһын* севимлилеридирлэр.

29 Чүнки Аллаһын ән’амлары вэ дэвәти кери алынмаздыр.

30 Нечэ сиз бир заманлар Аллаһа итаәтсиз олуб, инди онларын итаәтсизлији үзүндән мәрһәмәтә наил олдурузса,

31 Елэчэ дэ онлар, сизин тапдыгыныз мәрһәмәтдән өтрү инди итаәтсиз олдулар ки, өзләри дэ мәрһәмәтә наил олсунлар.

32 Чүнки Аллаһ һамыја мәрһәмәт етмэк үчүн һамыны итаәтсизлијә әсир етди.

Аллаһа һәмд

33 Еј Аллаһын зәнкинлик вэ һикмәт вә елминин дәринлији! Онун һөкмләри нэ дәрэчэдэ ағласығмаз вэ Онун јоллары нэ дәрэчэдэ кәшфедилмәздир!

34 Ахы Рәббин ағлыны ким дәрк

етмишдир? Вэ мэкәр кимсә Она мәсләһәтчи олмушму?

35 Јахуд ким Она әввэлчә бир шеј верди ки, О да әвәзини версин?

36 Чүнки һәр шеј Ондан, Онун васитәсилә вэ Онун үчүн *давам едир*. Она әбәди иззәт олсун! Амин.

ОН ИКИНЧИ ФӘСИЛ

Јашајан гурбанлар

1 БЕЛӘЛИКЛӘ, еј гардашлар, Аллаһын мәрһәмәти наминә сизә јалварырам ки, бәдәнләринизи дири, мүгәддәс, Аллаһа мэгбул гурбан кими тәгдим един; мән’әви ибадәтиниз будур.

2 Вэ бу зәманәјә ујғунлашмајын, анчаг Аллаһын јахшы, мэгбул вэ камил ирадәсинин нә олдуғуну дәрк етмэк үчүн ағлынызын јениләшмәси илә көкүндән дәјишин.

3 Мәнә бәхш едилән *илаһи* лүтф илә сизин һәр биринизә дејирәм: өзүңүзә лүзумундан чох әһәмијјәт вермәјин; лакин Аллаһын һәр кәсә вердији иманын һәчминә көрә, тәмкинлиликлә дүшүнүн.

4 Чүнки нечэ ки, бизим бир бәдәнимиздә чохла үзв вар, лакин бүтүн үзвләрин иши ејни дејилдир,

5 Елэчэ дэ биз чох олуб Мәсидә тәк бир бәдән тәшкил едирик, ајры-ајрылығда исэ бир-биримизә бағлы үзвләрик.

6 Бизә бәхш едилән *илаһи* лүтфә көрә мүхтәлиф руһани ән’амларымыз олдуғуна көрә, *бунлардан истифадә едәк*: пејғәмбәрликсә иман нисбәтинә көрә пејғәмбәрлик *етмәлијик*.

7 Хидмэт исә, хидмэт етмәклә; мүүллим исә, тә'лим илә;

8 Нәсиһәтчи исә, нәсиһәт вермәклә; еһсан верәнсә, чомәрдликлә; рәислик едәнсә, сә'jlә; мәрһәмәт көстәрәнсә, нәш'ә илә етсин.

Ријасыз мәһәббәт

9 Гој мәһәббәт ријасыз олсун; писликдән икраһ един, јахшылыға сарылын.

10 Гардашлыг севкиси илә бир-биринизи шәфгәтлә севин; бир-биринизи һөрмәтдә габаглајын.

11 Сә'jdә зәифләмәјин; руһән һәрә-рәтли олун; Рәббә хидмәт един.

12 Үмидлә севинин; сыхынтыја дөзүмлү, дуада мәнәнәтли олун.

13 Мүгәддәсләрин еһтијачларыны рәф етмәкдә иштирак един; гонаг-пәрвәр олмаға чан атын.

14 Сизи тә'гиб едәнләрә хејир-дуа един; лә'нәт дејил, хејир-дуа един.

15 Севинәнләрлә севинин, ағла-јанларла ағлајын.

16 Өз аранызда һәмфикир олун; тәкәббүрлү олмајын, амма мүтиләрлә достлуг един, алимлик иддиасында олмајын.

17 Һеч кимә пислик әвәзинә пислик етмәјин, лакин бүтүн инсанларын гаршысында јахшы олан шејләрә диггәт јетириң.

18 Мүмкүнсә, элиниздән кәлдији гәдәр бүтүн адамларла сүлһдә олун.

19 Еј севимлиләр, гисас алмајын, анчаг *Аллаһын* гәзәбинә јол верин. Чүнки јазылмышдыр: «Рәбб дејир: Гисас Мәнимдир, әвәзини Мән верәчәјәм.»

20 Демәли, «Әкәр дүшмәнин ач-дырса, ону једиздир; әкәр сусузурса,

ону ичирт. Чүнки сән буну етмәклә, онун башына јанан көмүр јығырсан.»

21 Пислијә мәғлуб олма, пислијә јахшылыг илә галиб кәл.

ОН ҮЧҮНЧҮ ФӘСИЛ

Һакимләрә табе олмаг

1 **ҺӘР** адам өз үзәриндә олан һакимләрә табе олсун; чүнки Аллаһ тәрәфиндән олмајан һаким јохдур, мөвчуд олан һакимләр дә Аллаһ тәрәфиндән тәјин олунмушдур.

2 Буна көрә, һакимә мүғавимәт көстәрән Аллаһын гурдуғуна гаршы дурур; вә гаршы дуранлар өз-өзләрини мәһкумијјәтә дүчар едирләр.

3 Чүнки һакимләр јахшы ишләр үчүн дејил, пис әмәлләр үчүн гор-хулудурлар. Һакимдән горхмамаг истәјирсәнми? Јахшы иш көр вә о, сәни тә'рифләјәр.

4 Чүнки һаким сәнин јахшылығын үчүн Аллаһа хидмәт едир. Амма әкәр бәд әмәл едирсәнсә, горх! Чүнки о, бош јерә гылынч дашымыр; о, Аллаһа хидмәт едир, бәд әмәл ишләдәнә *Аллаһын* гәзәбини ичра едән гисас-чыдыр.

5 Бу сәбәбдән, јалныз гәзәбә көрә дејил, вичдан бахымындан да *Һакимләрә* табе олмаг лазымдыр.

6 Веркини дә сиз буна көрә өдә-јирсиниз; чүнки һакимләр Аллаһа хидмәт едирләр вә даим мәһз бу ишлә мәшғулдурлар.

7 Беләликлә, һәр адама һаггыны верин: верки исә веркини; көмрүк исә көмрүјү; еһтирам исә еһтирамы; һөрмәт исә һөрмәти.

Бир-биринизи севин

8 Гаршылыглы мэхэббэтдэн башга, һеч кимэ борчлу галмајын; чүнки дикәрини севән, Мүгәддәс Гануну ичра етмиш олур.

9 Ахы: «Зина етмә», «Гатиллик етмә», «Оғурлуг етмә», /«Јалан шаһидлик етмә»,/ «Таманкарлыг етмә» кими әмрләр вә бундан башга нә әмр варса, бу сөз илә хүласә едилир: «Гоншуну өзүн кими сев.»

10 Мэхэббәт гоншуја зәрәр кәтирмәз; беләликлә, мэхэббәт Ганунун ичрасыдыр.

11 Индики заманы дәрк едәрәк, белә һәрәкәт един. Јухудан ајылмағымызын сааты артыг кәлди. Чүнки инди гуртулушумуз, иман етдијимиз вахта олдуғундан даһа јахындыр.

12 Кечә кечди, күн исә јахынлашды; беләликлә, гаранлыг ишләрини үзәримиздән атаг вә нур силаһларыны кејинәк.

13 Күн ишығында олдуғу кими әдәблә һәрәкәт едәк; ејш-ишрәт вә сәрхошлуг, чинси әхлагсызлыг вә сәфаһәт, дидишмә вә һәсәдә гапылмајаг.

14 Әксинә, Рәбб Иса Мәсиһлә силаһланын вә чисмани тәбиәтинизин еһтирасларыны разы салмағы дүшүнмәјин.

ОН ДӨРДҮНЧҮ ФӘСИЛ

Зәиф иман, гүввәтли иман

1 ИМАНЫ зәиф оланы гәбул един; лакин онун фикирләри барәдә мүбаһисә етмәк үчүн јох.

2 Чүнки бири инаныр ки, һәр шеји јемәк олар, амма *иманы* зәиф адам *јалһыз* тәрәвәз јејир.

3 *Һәр шеји* јејән, јемәјәнә хор бахмасын; вә *Һәр шеји* јемәјән, јејәни мүһакимә етмәсин. Чүнки ону Аллаһ гәбул етмишдир.

4 Сән кимсән ки, башгасынын гулуну мүһакимә едирсән? *О гул* өз ағасы гаршысында һағлы вә ја һағсыз чыхар. Вә һағлы чыхачагдыр, чүнки Аллаһ ону һағлы чыхармаға гадирдир.

5 Бириси бир күнү башга бир күндән үстүн сајыр, башгасы исә һәр күнү ејни сајыр. *Һәр* кәс өз фикриндән тамамилә әмин олсун.

6 Бир күнә гијмәт верән, Рәбб үчүн гијмәт верир. /О күнә гијмәт вермәјән, Рәбб үчүн гијмәт вермир./ *Һәр шеји* јејән, Рәбб үчүн јејир; чүнки Аллаһа шүкүр едир. *Бә’зи шејләри* јемәјән дә Рәбб үчүн јемир вә Аллаһа шүкүр едир.

7 Чүнки бизләрдән һеч ким өзү үчүн јашамыр вә һеч ким өзү үчүн өлмүр.

8 Јашајырыгса, Рәбб үчүн јашајырыг; өлүрүксә, Рәбб үчүн өлүрүк. Буна көрә, јашајырыгса да, өлүрүксә дә, *Һәмишә* Рәббиник.

9 Чүнки Мәсиһ бунун үчүн өлдү /вә дирилди/ вә тәкрат јашады ки, һәм өлүләрин, һәм дә дириләрин Рәбби олсун.

10 Бәс сән нә үчүн гардашыны мүһакимә едирсән? Јахуд сән нә үчүн гардашына хор бахырсан? Биз һаһмымыз Мәсиһин* һөкм күрсүсү гаршысына чыхачағыг.

11 Чүнки јазылмышдыр: «Рәбб дејир: *Һәјатым* һағгы үчүн, һәр диз өнүмдә чөкәчәк, һәр дил Аллаһ олдуғуму играр едәчәкдир.»

*10. Мәсиһин – ән әски мәтнләрдә, "Аллаһын".

12 Демэли, һәр биримиз өзү үчүн Аллаһа һесабат верэчәкдир.

13 Бунун үчүн бир-биримизә артыг һөкм етмәјәк, лакин ән јахшысы, гардашыныза бүдрәмәк јахуд јолуну азмаг үчүн сәбәб вермәмәк барәдә һөкм едін.

14 Мән, Рәбб Исаја аид бириси кими билирәм вә әминәм ки, һеч бир шеј өзлүјүндә мурдар дејилдир; анчаг бир шеји мурдар сајан үчүн о шеј мурдардыр.

15 Вә әкәр сәнин гардашын једијин бир шејдән өтрү кәдәрләнирсә, артыг сән мәһәббәтә көрә һәрәкәт етмирсән. Уғрунда Мәсиһин өлдүјү кимсәни өз јејәчәјинлә һәлак етмә!

16 Гој сизчә јахшы олан шеј пис-ләнмәсин.

17 Чүнки Аллаһын Сәлтәнәти јемәк вә ичмәк *мәсәләси* дејил, анчаг сәләһлик, сүлһ вә Мүгәддәс Рухда севинчдир.

18 Ким бу јолла Мәсиһә гуллуғ едирсә, о, Аллаһа мәғбулдур вә инсанлар тәрәфиндән бәјәнлиир.

19 Беләликлә, сүлһ кәтирән вә бир-биримизи *руһән* инкишаф етдирән шејләрә чан атаг.

20 Јемәк хатиринә Аллаһын ишини поэма! Һәр гида тәмиздир, лакин једикләри илә *башгасынын* бүдрәмәсинә сәбәб олан адам пислик етмиш олур.

21 Эт јемәмәк, шәраб ичмәмәк вә гардашынын бүдрәмәсинә, јолдан чыхмасына, зәиф дүшмәсинә сәбәб олан иши көрмәмәк јахшыдыр.

22 Сәндә иман вардырмы? Ону Аллаһын гаршысында, өзүндә сахла. Тәсвиб етдији ишдә өзүнү мәһкум етмәјән адам нә бәхтијардыр!

23 Амма бир јемәкдән шүбһә едән

адам, о јемәји јејирсә, мәһкум олур. Чүнки *көрдүјү иш* имандан дејилдир; вә имандан олмајан һәр шеј күнаһдыр.

24 Е'лан етдијим Мүждәјә вә Иса Мәсиһ барәсиндәки тәблиғә көрә, гәдим дөврләрдән бәри кизли тутулан, лакин инди ачылмыш вә әбәди Аллаһын әминә ујғун олараг,

25 Пејғәмбәрләрин Јазылары вә ситәсилә бүтүн халгларын иман кәтириб итаәт етмәләри үчүн бәјән едилмиш сиррин зүһуруна әсасән сизләри мөһкәмләтмәјә гадир

26 Вә һикмәтли олан тәк Аллаһа Иса Мәсиһ вәситәсилә әбәди олараг иззәт олсун! Амин.*

ОН БЕШИНЧИ ФӘСИЛ

1 БИЗ гүввәтлиләр гүввәтсизләрин зәифликләринә дөзмәли вә өз гај-ғымыза галмамалыјыг.

2 Һәр биримиз јахшылыг наминә өз гоншумузун гајғысына галмалыјыг ки, о руһән инкишаф етсин.

3 Она көрә ки, Мәсиһ дә Өз гај-ғысына галмамашды, амма нечә ки, јазылмышдыр: «Сәни рүсвај едәнләрин һәгарәти Мәним үзәримә дүшдү.»

4 Чүнки бундан әввәл јазыланларын һамысы бизә тә'лим олараг јазылды ки, тәһәммүл вә Мүгәддәс Јазыларын тәсәллиси илә үмидимиз олсун.

5 Гој тәһәммүл вә тәсәлли верән Аллаһ, Мәсиһ Исаја әсасән сизә, өз аранызда һәмфикир олмағы еһсан етсин ки,

6 Сиз јекдилликлә, бир ағыздан

*26. Бир чох әски мәтнләрдә 24, 25 вә 26-чи әјәләр бурада дејил, 16-чы фәслин сонунда јазылмышдыр.

Рэббимиз Иса Мәсһин Атасы олан Аллаһа иззэт верәсиниз.

7 Буна көрә, нечә ки, Мәсһ сизи гәбул етди, Аллаһын иззәти үчүн сиз дә бир-биринизи еләчә гәбул един.

8 Демәк истәјирәм ки, Мәсһ, Аллаһын сәдагәтини көстәрмәк үчүн сүннәтлиләрин* хидмәткары олду ки, әчдадымыза верилән вәдләри јеринә јетирсин

9 Вә дикәр халглар Аллаһа мәр-һәмәтинә көрә иззәт версинләр. Нечә ки, јазылмышдыр: «Бунун үчүн Сәнә милләтләр арасында һәмд едәчәјәм вә Сәнин адына мәзмур* охујачағам.»

10 Вә тәкрар дејилмишдир: «Еј милләтләр, Онун халгы илә шадланын.»

11 Вә јенә дә: «Еј бүтүн милләтләр, Рәбби мәдһ един вә еј бүтүн халглар, Она һәмд един!»

12 Јешаја да дејир: «Ишајын көкүндән олан Бири кәләчәк, дикәр халглара һөкм етмәк үчүн учалачағ; халглар Она үмид бағлајачағлар.»

13 Гој үмид верән Аллаһ иман *һәјатыңызда* сизи һәр чүр севинч вә сүлһлә долдурсун ки, сиз Мүгәддәс Руһун гүдрәти васитәсилә үмидлә долуб дашасыңыз.

Мәсһин хидмәткары

14 Еј гардашларым, мән өзүм дә һаггынызда әминәм ки, сиз дә јахшылыгла долу, һәр билик илә долғун вә бир-биринизә нәсһәт вермәк гүдрәтиндәсиниз;

15 Амма, /гардашлар,/ Аллаһын мәнә вердији лүтфдән долајы, сизә бир гәдәр хатырлатмағ истәјәрәк бә'зән

бир аз чәсарәтлә јазмышам.

16 Бу лүтфә көрә, дикәр халглара Иса Мәсһин хидмәткары олдум. Аллаһын Мүждәсини бир каһин сифәтилә јајырам ки, халглар Мүгәддәс Руһла тәгдис едиләрәк, Аллаһа мәгбул гурбан олсунлар.

17 Беләликлә, мән, Мәсһ Исаја аид бириси кими, Аллаһа хидмәтимлә фәхр едә биләрәм.

18 Чүнки халгларын итаәти үчүн Мәсһин мәним васитәмлә, сөzlә вә әмәллә,

19 Әләмәтләр вә харигәләр гүввәтилә, Аллаһын Руһунун гүввәтилә етдикләриндән башга бир шеј сөјләмәјә чәсарәт етмәрәм; белә ки, мән Јерусәлимдән башлајыб та Иллиријаја гәдәр Мәсһин Мүждәсини бүтүн-лүклә е'лан етдим.

20 Вә бунунла јанашы, мән, Мәсһин ады һәлә бәлли олмајан јерләрдә Мүждәни тәблиғ етмәк үчүн чох сәј көстәрдим ки, бир башгасынын тәмәли үзәриндә бина гурмајым.

21 Амма нечә ки, јазылмышдыр: «Онун һаггында хәбәрләри олмајанлар көрәчәк вә ешитмәмиш оланлар анлајачағлар.»

Павелин Ромаја кетмәк нијјәти

22 Мәним дәфәләрлә јаныныза кәл-мәјимә манечилик төрәдән дә елә бу иди.

23 Инди исә, бу өлкәләрдә артығ фәалијјәт саһәм олмадығындан вә узун илләрдән бәри сиз тәрәфләрә кәлмәји арзу етдијимдән,

24 Нә заман Испанијаја јола дүшәрәмсә, сизин јаныныза кәләрәм. Чүнки үмидварам ки, кечәркән сизинлә кө-

*8. Сүннәтлиләр – јәһудиләр.

*9. Мәзмур – бир нөв дини маһны.

рүшчәјәм вә аз вахт да олса, достлуғунуздан зөвг алдыгдан сонра, сиз мәни ораја јола саларсыңыз.

25 Инди исә, мән мүгәддәсләрә јардым етмәк үчүн Јерусәлимә кедирәм;

26 Чүнки Македонија вә Ахаја *чәмијјәтләри*, Јерусәлимдәки мүгәддәсләрин арасында касыб оланлара ианә јыҗмаға разы олдулар.

27 Әлбәттә разы олдулар, һәм дә онлара борчлудурлар. Чүнки мадам ки, дикәр халглар онларын руһани бәрәкәтләриндә иштирак етдиләр, онлара мадди бәрәкәтләрлә дә хидмәт етмәлидирләр.

28 Беләликлә, бу иши битириб, бу *сәјин* сәмәрәсини онлара чатдырдыгдан сонра, сизин јерләриниздән кечиб, Испанијаја кедәчәјәм.

29 Вә билирәм ки, сизин јаныныза кәлдикдә, Мәсиһин /Мүждәсинин/ бол не'мәти илә кәләчәјәм.

30 Еј гардашлар! Рәббимиз Иса Мәсиһ вә Руһун мәһәббәти наминә сизә јалварырам, Аллаһа мәним үчүн дуаларынызда мәнимлә бәрабәр сәј кәстәрин ки,

31 Јәһудејада олан имансызлардан хилас олум вә Јерусәлимә олан јардымым мүгәддәсләрә мәғбул олсун,

32 Вә беләчә Аллаһын ирадәси илә мән севинчлә јаныныза кәлиб, достлуғунузла көнлүмү фәрәһләндирим;

33 Вә гој, сүлһ верән Аллаһ сизин һамынызла олсун. Амин.

ОН АЛТЫНЧЫ ФӘСИЛ

Хүсуси ричалар вә саламлар

1 КЕНХРЕЈАДАКЫ чәмијјәтин

јардымчысы* олан бачымыз Фибини сизә тәгдим едирәм.

2 Ону Рәбб наминә мүгәддәсләрә лајиг олан вәчһлә гәбул един вә сизә нә еһтијачы варса, она јардым един; чүнки о да бир чохлаына вә шәхсән мәнә көмәкчи олмушдур.

3 Мәсиһ Иса јолунда мәним әмәкдашларым олан Прискила вә Акилаја салам сөјләјин.

4 Онлар мәним чаным уғрунда өзләрини тәһлүкәјә салдылар; онлара, јалныз мән дејил, гејри-јәһудиләрин бүтүн чәмијјәтләри дә тәшәккүр едирләр.

5 Онларын евиндәки чәмијјәтә дә салам сөјләјин. Аһајанын Мәсиһ үчүн илк мәһсулу олан севимли гардашым Епенети саламлајын.

6 Бизим үчүн чох әзијјәт чәкмиш Мәрјәмә салам сөјләјин.

7 Һәвариләр арасында шөһрәт газанмыш вә мәнән даһа әввәл Мәсиһә иман едән сојдашларым вә мәнимлә мәһбус олмуш Андроникә вә Јунијаја салам сөјләјин.

8 Рәббә аид олан севимли гардашым Амплијата салам сөјләјин.

9 Мәсиһ јолунда бизим әмәкдашымыз олан Урбаны вә севимли гардашым Стаһиси саламлајын.

10 Мәсиһә сәдагәти сүбут едилмиш Апеллисә салам сөјләјин. Аристовул аиләсиндән оланлара салам сөјләјин.

11 Мәним сојдашым Һиродиона салам сөјләјин. Наркисин евиндән Рәббә аид оланлара салам сөјләјин.

12 Рәбб үчүн зәһмәт чәкән Трифена вә Трифосаны саламлајын. Рәбб үчүн

*1. Јардымчы – башга сөзлә дјакон, јәни Аллаһа иман едәнләрин чәмијјәтинин тәсәрүфатына бахан вә ианә ишләрини идәрә едән адам.

чох зэхмэт чэхмиш севимли Персиси саламлајын.

13 Рэббин сечмэ бир *гулу* олан Руфусу вэ мэним дэ, онун да анасыны саламлајын.

14 Асинкритэ, Флегона, Һермаса, Патроваса, Һермисэ вэ онларла бэрабэр олан гардашлара салам сөјлэјин.

15 Филологоса вэ Јулјаја, Нерјуса вэ онун бачысына, Олимпаса вэ онларла олан бүтүн мүгэддэслэрэ салам сөјлэјин.

16 Бир-биринизи мүгэддэс өпүшлэ саламлајын. Сизи Мэсиһин бүтүн чэмийјэтлэри саламлајырлар.

17 Еј гардашларым, сизэ јалварырам ки, өјрэндијиниз тэлимэ зидд олараг ажрылыглары вэ јолдан чырмағы тэшвиғ едэнлэрдэн өзүнүзү горујун вэ онлардан еһтијат едін;

18 Чүнки белэ адамлар бизим Рэббимиз Иса Мэсиһэ дејил, өз гарынларына гуллуг едирлэр; вэ садэлөвһ адамларын үрэклэрини јалтаглыг вэ

натигликлэ аздырырлар.

19 Сизин итаэтиниз һамыја бэллидир; бунун үчүн мэн сизэ көрэ севинирэм. Амма сизин јахшылыг барэдэ мүдрик вэ пислик барэдэ мэсум олманызы истэјирэм.

20 Сүлһ верэн Аллах исэ тезликлэ шејтаны ајагларынызын алтында эзэхекдир. Рэббимиз Иса /Мэсиһин/ лүтфү сизинлэ олсун! /Амин./

21 Мэним эмэхдашым Тимотеј вэ сојдашларымдан олан Луки, Јасон вэ Сосипатер сизэ салам көндэрирлэр.

22 Бу мэхтубу јазыја кечирэн мэн Терти дэ, сизи Рэббэ аид бириси кими саламлајырам.

23 Мэним вэ бүтүн чэмийјэтин меһмандары олан Гајын да сизэ саламы вардыр. Шөһэрин хэзинэдары олан Ераст вэ гардашымыз Квартус сизэ салам көндэрирлэр.

/24 Бизим Рэббимиз Иса Мэсиһин лүтфү сизин һамынызла олсун. Амин./*

*24. Бир чох эски мэтнлэрдэ, 14-чү фэслин 24, 25 вэ 26-чы ајалэри орада дејил, бу ајадэн сонра јазылмышдыр.